

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016197198

Дата перевірки:
17.04.2024 20:34:25 IDT

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
17.04.2024 20:35:22 IDT

ID користувача:
100011299

Назва документа: Іонуц курсова (2)

Кількість сторінок: 10 Кількість слів: 2079 Кількість символів: 16675 Розмір файлу: 23.18 KB ID файлу: 1015963218

17.1% Схожість

Найбільша схожість: 3.9% з Інтернет-джерелом (http://www.dut.edu.ua/firefox/l_1942_93507817.pdf)

17.1% Джерела з Інтернету

438

Сторінка 12

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Цивільно-правова відповідальність є одним із засобів захисту порушених прав та інтересів громадян і юридичних осіб. Її дослідження допомагає удосконалити механізми правозастосування, що сприяє ефективнішому захисту прав суб'єктів. Осмислення і правильне застосування принципів і норм цивільно-правової відповідальності забезпечує порядок у цивільних правовідносинах, зокрема у сфері договірних відносин, відшкодування шкоди. Постійні зміни в економіці, соціальній сфері та технологіях вимагають адаптації законодавчих норм. Дослідження в області цивільно-правової відповідальності допомагає виявляти прогалини в законодавстві і пропонувати шляхи їх усунення.

Метою дослідження є проаналізувати інститут цивільно-правової відповідальності. На підставі мети в роботі ставляться наступні завдання: встановлення поняття та сутності цивільно-правової відповідальності, а саме умов настання, аналіз різновидів та підстав звільнення боржника від відповідальності.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є цивільно-правова відповідальність, а предметом – нормативно-правова база, що регулює порядок виникнення, визначення обсягу та меж відповідальності суб'єктів цивільно-правових відносин за порушення цивільних прав та обов'язків

Методи дослідження. У процесі дослідження використано різноманітні наукові методи, такі як аналіз наукової літератури та узагальнення наявних наукових даних; порівняння різних підходів та позицій на дану тему та їх логічний аналіз – щодо результатів пізнавальної діяльності дослідників; компаративістський – при порівнянні різновидів цивільно-правової відповідальності; аргументація та інші наукові методи, які дозволять здійснити комплексний аналіз та висновки щодо теми дослідження.

Структурно-логічна схема курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел, останній зокрема, складається з Конституції України, Цивільного кодексу України, наукових статей та тез дослідників.

Відтак перший розділ присвячено теоретико-правовій характеристиці цивільно-правової відповідальності, в рамках якого встановлено поняття, значення та умови її настання; другий – аналізу різновидів цивільно-правової відповідальності; і нарешті в третьому розділі визначено підстави звільнення боржника від цивільно-правової відповідальності.

РОЗДІЛ I

**ПОНЯТТЯ, УМОВИ ТА ЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ****1.1. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності**

Цивільно-правова відповідальність — це юридичний наслідок, який настає у випадку порушення цивільних прав та обов'язків, визначених цивільним законодавством. Це один із ключових механізмів забезпечення виконання обов'язків і захисту прав у цивільних правовідносинах.

Юридична природа цивільно-правової відповідальності полягає в тому, що вона є механізмом регулювання цивільних правовідносин, забезпечуючи дотримання і захист прав і законних інтересів учасників цих відносин. Вона виступає як правовий наслідок порушення цивільних прав та обов'язків, встановлених законодавством або договорами.

Цивільно-правова відповідальність має виключно правовий характер і настає в результаті порушення конкретних норм цивільного права, таких як невиконання або неналежне виконання договірних зобов'язань. Основною метою цивільно-правової відповідальності є не покарання порушника, а забезпечення виконання зобов'язань і відновлення порушених прав. Це може включати компенсацію збитків, стягнення неустойки, а також відновлення стану, який існував до порушення.

Одним із головних напрямків цивільно-правової відповідальності є відшкодування збитків, які були завдані порушенням прав інших осіб. Це стосується як матеріальних, так і моральних збитків. Цивільно-правова відповідальність може настати як у результаті порушення договірних зобов'язань, так і внаслідок заподіяння шкоди іншим особам (делікти). Традиційно для настання цивільно-правової відповідальності потрібно наявність вини порушника (умисел або необережність), хоча в деяких випадках можлива і відповідальність без вини, заснована на принципах ризику або гарантії.

Цивільно-правова відповідальність у правовій науці визначається як юридичний наслідок, що настає у випадку порушення цивільних правовідносин, зокрема невиконання або неналежне виконання зобов'язань, встановлених законодавством чи договором. Це юридичний інструмент, який забезпечує реалізацію і захист цивільних прав та інтересів.

Цивільно-правова відповідальність спрямована не тільки на покарання порушника, але й на відновлення порушених прав і відносин до стану, який б існував, якби порушення не сталося. Це допомагає забезпечити правову впевненість та стабільність у цивільних відносинах.

Підходи до розуміння цивільно-правової відповідальності варіюються в залежності від теоретичних основ і юридичної практики. Юридичний підхід зосереджений на формальному визначенні цивільно-правової відповідальності через призму законодавства. Відповідальність вважається механізмом реагування на порушення правил, з метою відновлення порушених прав і відшкодування збитків.

В свою чергу економічний підхід підкреслює роль відповідальності у регулюванні економічних відносин, акцентуючи на ефективності відшкодування шкоди та на ролі компенсацій як засобу запобігання майбутнім порушенням.

Соціологічний підхід вивчає цивільно-правову відповідальність в контексті суспільних відносин і культурних норм. Тут відповідальність бачиться як засіб соціального контролю та підтримки суспільного порядку. В свою чергу функціональний підхід концентрується на практичному застосуванні і результативності відповідальності у вирішенні конкретних правових ситуацій та забезпеченні правової захищеності та стабільності. Кожен з цих підходів допомагає краще зрозуміти природу і функції цивільно-правової відповідальності, визначаючи її як засіб правового регулювання, що має на меті відновлення порушених прав і збалансування інтересів сторін.

Одне з головних значень цивільно-правової відповідальності полягає у відновленні прав та інтересів осіб, які були порушені. Це досягається через

компенсації збитків або відновлення ситуації, що існувала до порушення. Відповідальність виступає як засіб запобігання майбутнім порушенням. Знання про потенційні наслідки порушень спонукає суб'єкти до дотримання законів і правил. Цивільно-правова відповідальність забезпечує, що всі сторони відносин дотримуються своїх договірних зобов'язань. Вона діє як детерент, запобігаючи порушенням, оскільки сторони знають, що в разі невиконання зобов'язань на них можуть чекати фінансові санкції або інші види відповідальності.

Якщо внаслідок порушення обов'язків однією зі сторін інша сторона зазнала збитків, цивільно-правова відповідальність забезпечує механізми для їх відшкодування. Це може включати виплату грошових сум, відновлення первісного стану речей чи заміну пошкоджених товарів. Цивільно-правова відповідальність служить інструментом правового контролю, який сприяє справедливій і відповідальній поведінці учасників правовідносин. Санкції за порушення норм змушують сторони діяти обережно та відповідально. Чітке розуміння можливих наслідків порушення договірних зобов'язань допомагає запобігти майбутнім конфліктам. Сторони, знаючи про ризики, з більшою ймовірністю шукатимуть вирішення проблем через переговори та врегулювання, ніж через судові процеси. Цивільно-правова відповідальність також виступає як засіб нормативного впливу на поведінку громадян і юридичних осіб, формуючи правосвідомість та правову культуру.

Таким чином, цивільно-правова відповідальність є фундаментальним елементом правової системи, який сприяє стабільності, прогнозованості та справедливості у цивільних відносинах, забезпечуючи захист прав і законних інтересів учасників цих відносин.

Згідно статті 216 Цивільного кодексу України, у разі недійсності правочину кожна із сторін зобов'язана повернути другій стороні у натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення, зокрема тоді, коли одержане полягає у користуванні майном, виконаній роботі, наданій послугі, – відшкодувати вартість того, що

одержано, за цінами, які існують на момент відшкодування [2]. Це ще одна особливість цивільно-правової відповідальності – її компенсаційний характер.

1.2. Умови настання цивільно-правової відповідальності

Цивільно-правова відповідальність настає за певних умов, які необхідно встановити для того, щоб особа була притягнута до відповідальності. Поведінка особи повинна бути протиправною, тобто порушувати закони, нормативні акти, умови договору чи інші правові обов'язки. Протиправність може бути виявлена у вигляді дій або бездіяльності.

Дія або бездіяльність є ключовими елементами, які можуть призвести до цивільно-правової відповідальності в правовій системі. Розуміння цих понять допомагає визначити обставини, за яких особа може бути притягнута до відповідальності за заподіяну шкоду або порушення договірних зобов'язань. Дія в контексті цивільно-правової відповідальності означає активні дії особи, які прямо або опосередковано призводять до порушення прав іншої особи або заподіяння їй шкоди. Дія може бути у вигляді:

- несанкціоноване втручання в чуже майно;
- вчинення дій, що порушують договірні умови;
- навмисне або необережне завдання шкоди здоров'ю або майну іншої особи.

Бездіяльність відноситься до ситуацій, коли особа не вчиняє необхідних дій, що є її обов'язком, і це призводить до порушення прав чи заподіяння шкоди іншим особам. Бездіяльність може бути також протиправною, якщо існує законний обов'язок діяти, наприклад:

- невиконання умов договору, що призводить до втрат для іншої сторони;
- невжиття належних заходів для запобігання шкоди, коли особа має такий обов'язок (наприклад, у випадку власників небезпечних об'єктів).

Поняття шкоди в контексті цивільно-правової відповідальності є центральним елементом, який визначає можливість настання відповідальності особи, що порушила права інших. Шкода в цивільному праві означає втрату або пошкодження, яке особа зазнала в результаті дій або бездіяльності іншої особи. Шкода може бути різного характеру: майнова та немайнова. Майнова - це втрати, які можуть бути виміряні грошово і включають прямі збитки (фактичні втрати, які особа понесла, наприклад, знищення або пошкодження майна) та упущену вигоду (користь, яку особа могла б отримати, якби її права не були порушені).

Немайнова - це шкода, яка відноситься до особистих немайнових прав і інтересів особи, таких як фізичний або психологічний біль, моральна шкода, шкода репутації тощо. Відшкодування немайнової шкоди зазвичай відбувається у формі моральної компенсації.

Цивільне законодавство кожної країни визначає правила відшкодування шкоди, включаючи обсяги та форми компенсації. У цивільному кодексі України, наприклад, чітко регулюються питання відшкодування як майнової, так і немайнової шкоди. Шкода виступає однією з ключових умов настання цивільно-правової відповідальності, оскільки вона демонструє наявність реальних негативних наслідків для потерпілої сторони, які потребують відновлення її порушених прав.

Слід відзначити, що шкода може бути заподіяна і правомірними діями, тобто деякі дії що призводять до шкідливих наслідків, за своєю суттю не є протиправними. Насамперед це поведінка особи в стані необхідної оборони і крайньої необхідності. Шкода, завдана нападнику особою, яка оборонялася, вважається правомірною, а тому й не підлягає відшкодуванню. При перевищенні меж такої оборони настає відповідальність за загальними підставами: такі дії визнаються законом як протиправні. Дії заподіювача шкоди в стані крайньої необхідності, хоча й не є протиправними, але, за загальним правилом, зумовлюють настання цивільно-правової відповідальності [10, с. 312].

Шкода може бути договірною та недоговірною, майною та немайною, завданою особі або майну.

Аналогічно до класифікації цивільно-правової відповідальності, шкода може бути розрізненою в залежності від того, чи виникла вона в договірних чи недоговірних відносинах. Договірна шкода виникає внаслідок порушення договірних зобов'язань і, згідно з термінологією Цивільного кодексу України, часто позначається терміном «збитки». Недоговірна шкода виникає в результаті порушення абсолютного права потерпілого, причому це не залежить від наявності чи відсутності договірних відносин між сторонами. Наприклад, шкода, заподіяна життю чи здоров'ю людини, завжди є недоговірною, оскільки є наслідком порушення загальнообов'язкових норм, які забороняють завдавати шкоду іншій особі.

Отже, для того, щоб особу притягнути до цивільно-правової відповідальності, потрібний або повний склад правопорушення, що включає чотири елементи: протиправність поведінки, шкоду, причинний зв'язок і вину, або у випадках, передбачених законом чи договором, - неповний, усічений склад - протиправність і вина. У відсутності хоча б одного з цих елементів, крім випадків безвинної відповідальності, цивільна відповідальність не настає. На відміну від кримінально-правової, цивільно-правова відповідальність може виникнути і без вини, якщо це прямо передбачено законом чи договором, наприклад, у випадку завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки. Тут має місце усічений склад цивільного правопорушення [13, с. 106].

ВИСНОВКИ

Цивільно-правова відповідальність є одним із засобів захисту порушених прав та інтересів громадян і юридичних осіб. Її дослідження допомагає удосконалити механізми правозастосування, що сприяє ефективнішому захисту прав суб'єктів. Осмислення і правильне застосування принципів і норм цивільно-правової відповідальності забезпечує порядок у цивільних правовідносинах, зокрема у сфері договірних відносин, відшкодування шкоди. Постійні зміни в економіці, соціальній сфері та технологіях вимагають адаптації законодавчих норм. Дослідження в області цивільно-правової відповідальності допомагає виявляти прогалини в законодавстві і пропонувати шляхи їх усунення.

Цивільно-правова відповідальність охоплює кілька основних видів, кожен з яких має свої особливості та застосовується у відповідних правових ситуаціях. Основні види цивільно-правової відповідальності включають:

- майнова компенсація: відшкодування збитків, що включає прями втрати (реальну шкоду) та упущену вигоду (тобто прибуток, який міг бути отриманий, якби порушення не відбулося).
- моральна компенсація: відшкодування за моральні (немайнові) збитки, такі як фізичний біль, страждання, емоційний дискомфорт тощо.

Стягнення неустойки це фінансові санкції, які стягуються з порушника у вигляді фіксованих сум або відсотків від суми, по якій виникло порушення, задля забезпечення виконання зобов'язань та як покарання за затримку їх **ВИКОНАННЯ**.

Наслідком може бути право вимагати від суду розірвання або зміни правочину, якщо він був укладений з порушенням умов, при обмані, під тиском, або коли інші обставини змушують переглянути його дійсність та справедливість.

Цивільно-правова відповідальність спрямована на захист прав та законних інтересів осіб, а також на відновлення порушених прав, створення

справедливого розподілу збитків, завданих порушенням, і, в деяких випадках, на превентивну дію проти можливих порушень у майбутньому.

Загальною формою відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань є обов'язок боржника відшкодувати збитки кредиторю, заподіяні правопорушенням. Відшкодування збитків має компенсаційний характер, оскільки спрямоване на відновлення майнового стану потерпілої особи, яке існувало до самого правопорушення. Стягнення збитків можливо застосовувати незалежно від існування таких положень у договорі, адже дане правило безпосередньо передбачене в Цивільному кодексі України.

Цивільно-правовій відповідальності невластивий абсолютний характер, а це означає що існують **обставини, наявність яких призводить до звільнення особи від обов'язку нести несприятливі майнові наслідки**. Загальною обставиною є **правовий випадок (казус)**, ознакою якого є коли психічний стан особи, яка порушила зобов'язання, характеризується відсутністю вини такої особи, а також **непереборна сила** як **надзвичайна, зовнішня подія**, що **позбавляє можливості за даних обставин запобігти негативним наслідкам прояву**. На противагу, **«форс-мажор» є спеціальною підставою звільнення від відповідальності лише за невиконання чи неналежне виконання договірних зобов'язань**.

Цивільно-правова відповідальність особливо актуальна в умовах сьогодення. В контексті зростаючих вимог до якості продуктів і послуг, цивільно-правова відповідальність стає ключовим механізмом захисту прав споживачів. З розвитком технологій і поширенням цифрових сервісів виникають нові правові виклики, пов'язані з захистом персональних даних та кібербезпекою, що потребує адаптації та швидкої систематизації нормативно-правових актів.

Схожість

Джерела з Інтернету

438

1	http://www.dut.edu.ua/firefox/l_1942_93507817.pdf	44 джерела	3.9%
2	https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18416/1/20210903_303.pdf	16 джерел	3.61%
3	https://docs.dtkk.ua/doc/1011.25.100?page=5	30 джерел	2.5%
4	http://komuna.lviv.ua/content/view/205/18	6 джерел	2.45%
5	https://ignorik.ru/docs/rozdil-i-zagaleni-polojennya-civilenogo-prava-glava-1-civi.html?page=21	37 джерел	1.78%
6	https://revolution.allbest.ru/law/01403363_0.html	24 джерела	1.35%
7	https://www.slideshare.net/gremyachebibl/ss-42841652		1.11%
8	http://dizc.ru/referaty_po_grazhdanskomu_pravu_i/referat_gospodarskij_dogovir.php	29 джерел	0.96%
9	https://pravo.bobrodoobro.ru/129207	25 джерел	0.82%
10	https://nadoest.com/navchalenij-posibnik-kiyiv-2013-udk-347-44-37-477-075-8-bbk-67-stor-4		0.82%
11	https://ukrreferat.com/chapters/pravosnavstvo/shpargalki-z-tsilnogo-prava-ukraini-shpargalka.html	30 джерел	0.72%
12	https://www.stud24.ru/marketing/poziconuvannya-tovaru-yak-zasb-dosyagnennya/413146-1410186-page1.html	73 джерела	0.67%
13	https://ua-referat.com/%D0%A6%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D	2 джерела	0.63%
14	https://protocol.ua/ua/postanova_vgsu_vid_08_07_2015_roku_u_spravi_915_1861_14	33 джерела	0.58%
15	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1196/1/Klymko%20M.M.%2c%20Prchs-54.pdf		0.58%
16	https://libgonchar.org/images/metodicka_urvidpovikac2023.pdf		0.53%
17	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/13702/1/dysertatsia_volynska.pdf	2 джерела	0.48%
18	http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/3238/1/_%d0%9c%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80i%d0%b0%d0%b	30 джерел	0.38%
19	http://www.f1-m.ru/grazhdanskij_process/osushhestvlenie_i_zashhita_grazhdanskix.php	30 джерел	0.38%
20	https://ua-referat.com/?red=6800	3 джерела	0.38%

21	http://www.pravoznavec.com.ua/period/chapter/96/1940/70832	13 джерел	0.38%
22	http://www.justinian.ua/article.php?id=1032		0.38%
23	https://www.myuniversity.ru/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F_%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%...		0.38%
24	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/8946/1/%d0%a6%d0%9f%20%d0%be%d1%81%d0%be%d0%b1%20%d1%87%...		0.38%
25	https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%...		0.38%
26	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/944/problemi_civil_nogo_prava_ta_procesu.pdf	2 джерела	0.38%
27	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/23927/1/%d0%97%d0%91%d0%86%d0%a0%d0%9d%d0%98%d0%9a%20%d1...		0.38%